

1944, august 28. Moskva. — Depeša čs. veľvyslanca Zd. Fierlingera čs. ministerstvu zahraničných vecí v Londýne o výsledkoch rozhovoru s K. Šmidkem a s protestom proti jednostrannému uzneseniu londýnskej vlády voči jeho osobe.

Tajné.

1. Včera večer¹ navštívil mne se souhlasem sovětských úřadů delegát Slovenské národní rady. Souhlas byl dán prostřednictvím Píky a žádal jsem sám Píku, aby byl rozmluvě přítomen. Jde o osobnost, která již rok na Slovensku působí a představuje skupinu vůči prezidentovi a ČSR loyální. Skupina má být skutečně reprezentativní, která již v březnu t. r. podala Benešovi kratší referát o své činnosti. Měli jsme dlouhý podrobný rozhovor. Vzhledem k důvěrnosti dám materiál k dispozici pouze vládnímu delegátu. Jde nejen o akci politickou, nýbrž též vojenskou, která je nyní úplně zralá a připravená a bude provedena zejména kdyby došlo k německé okupaci, a to v dohodě s hlavním velením Rudé armády a se souhlasem našich vojenských úřadů, které jsou informovány.

Ohledně slovenských quislingů není žádný úmysl někoho pardonovat. Bylo jim přímo se strany Slovenské národní rady naznačeno, že přijdou před soud lidu.

2. Měl jsem včera příležitost v přítomnosti našich delegátů Vyšinskému znovu připomenout Benešův náhled ohledně slovenských quislingů.² Vyšinský znovu potvrdil, že sovětská vláda nemá úmysl zrádce chránit. Vyšinský nanejvýš připouští, že mohou být quislingové na okamžik k určitým cílům využiti.

3. Valo mne podrobně informoval o posledním usnesení vlády proti mně.³ To mi potvrdil též Laušman. Byl jsem tím velmi překvapen, neboť usnesení se stalo na základě zřejmě falešných údajů aniž bych byl dotázán. Žádal jsem vládního delegáta, aby v přítomnosti druhého člena vlády Viesta a v přítomnosti členů Státní rady Valo a Laušmana vyslechl v úvahu přicházející svědky, především Píku a Gottwalda a Švermu. Jsem přesvědčen, že objektivní šetření ukáže, že jsem na věci vůbec nebyl přímo zúčastněn, že jsem byl pouze jako zástupce státu informován pouze v hrubých rysech, že jsem všechny informace okamžitě sdělil vládě, vůči ní jsem i v této věci postupoval naprosto korektně. Pakli mi někdo snad chce vytknout, že jsem radil zachovat rovnováhu a důvěru k sovětským kompetentním činitelům, pak jde o naprosté nepochopení celé situace. Jsem přesvědčen, že jsem svou radou mohl pouze prospěti. Tuto radu znovu opakuji.

4. Prosim, aby prezident byl o této depeši vyrozuměn.

Fierlinger

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1818 (Mos. 236). Záznam dešifrované došlé depeše (d. 29. 8. 1944). Strojopisný priepis. — Zd. Fierlinger, „Ve službách ČSR“, II, Praha 1948, s. 325—326.

¹ Včera večer — rozumie sa v sobotu 26. augusta. Fierlinger zrejme depešu koncipoval 27. 8. 1944 a odoslal ju o deň neskôr.

² Podľa údajov v knihe „Ve službách ČSR“, II (Praha 1948, s. 323) navštívil Zd. Fierlinger Vyšinského spolu s vládnou delegáciou v sobotu 26. augusta večer. Ďalšia audiencia u Vyšinského bola 31. 8. 1944 (tamtiež, s. 339). Benešovým náhľadom o slovenských quislingoch sa mysleli stanoviská obsiahnuté v depešiach Píkovi z 9. 8. (dokument čís. 124, príloha 2) a z 23. 8. (pozn. 3 k dokumentu 113). V tom čase nemal Fierlinger ešte v rukách depešu z 26. 8. 1944 (dokument čís. 155).

³ Na základe správ z Moskvy o vysielaní partizánskych-organizátorov na Slovensko, pochádzajúcich od Píky, obvinila londýnska čs. vláda veľvyslanca Fierlingera, že pomáha dopravovať na Slovensko „komunistických emisárov“, dokonca s tajnými „protišťátnymi“ plánmi, a uzniesla sa jednomyseľne na svojom zasadnutí 27. 7. 1944 odporučať prezidentovi, aby Fierlingera odvolal